

# AJATTELEN TOISIN, SIIS OLEN

"Olkoon kadut taiteen juhlaa kaikille." Vetoamus ei ole Banksyn kynästä, vaan Vladimir Majakovski kirjoitti sen vuonna 1918 Venäjän vallankumouksen kuohussa. Venäjän vallankumoukselliset raivasivat tietä myös tuleville vallankumouksille osoittamalla mieltään kaduilla ja tuomalla kapinaviestin osaksi yhteiskuntajärjestystä, jonka keskeinen tapahtumapaikka ovat kaupungin seinät. "Tasa-arvoa kaikille tuovan suuren kehityksen nimissä", Majakovski kirjoitti, "kulttuurin saralla kirjoitettakoon luovuuden vapaata sanaa seiniin, aitoihin, kattoihin, kaupunkiemme ja kyliemme kaduille, autoihin, hevos- ja raitiovaunuihin ja kansalaisten vaatteisiin. – – Olkoon kadut taiteen juhlaa kaikille."

1900-luku on jäänyt taakse, mutta uutta versovan siemenen lailla Banksyn taide vaalii Majakovskin ja hänen toveriensa sanojen muutosvoimaa. Vuosisadan lopussa vallankumouksellinen ajattelu nosti päätään monien nuorten tekijöiden taiteessa ja sitä ilmaistiin monin vapaamuotoisin tavoin.

Ajatus taiteen kuulumisesta kaikille oli Keith Haringin teoreettinen lähtökohta 1980-luvulla. Seuraavalla vuosikymmenellä viestikapula siirtyi Banksylle, joka määritteli periaatteen uudestaan: jos vallanpitäjä käyttää kulttuurista hegemoniaansa televisiossa, elokuvissa, mainoksissa, kirkoissa, kouluissa ja museoissa, katu- taiteilijalle katu on ihanteellinen hegemonisen vastarinnan näyttämö.

Banksy on käyttänyt monia keinoja kehittäessään ideaansa taiteesta tottelemattomuuden muotona ja tapana protestoida järjestelmää vastaan. Hänen muraaliensa, maalaustensa ja graafisten teostensa aiheisiin sisältyy aina jokin näennäisesti irrallinen ja hämmentävä elementti. Näin hän vangitsee katsojan huomion ja ohjailee sitä, pakottaa heidät tarkastelemaan näkemäänsä teosta syvällisemmin ymmärtääkseen sen. Tärkein ei ole lopulta ilmaisun väline, vaan teoksen viesti. Siitä huolimatta Banksy on kehittänyt persoonallisen, välittömästi tunnistettavan ja monikulttuurisen kuvakielen.